

**Військовий інститут
танкових військ
Національного
технічного
університету
“Харківський
політехнічний
інститут”**

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
**“Філософія (філософія, релігієзнавство,
логіка, етика та естетика)”**

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Спеціальність	255 Озброєння та військова техніка
Статус дисципліни	Обов'язкова, реалізується в блоці переліку навчальних дисциплін циклу загальної підготовки
Мова викладання	Українська, англійська
Обсяг дисципліни	2 кредити ECTS 60 годин. з них: для очної форми навчання: під керівництвом викладача (лекцій – 14 год., групових занять – 22 год., контрольна робота – 2 год., залік – 2 год.); на самостійну роботу – 20 год.
Курс/півріччя	3,4 курс (5,6 семестр)
Лінк на дисципліну	https://web.kpi.kharkov.ua/ukin/
Оригінальність дисципліни	Викладання філософії стимулює здатність людської істоти судити про Всесвіт з огляду на місце людини у ньому. Філософська культура має очевидний вплив на здатність оцінювати, критикувати й обирати дію або недіяння, брати на себе відповідальність за розв'язання великих питань сучасності. Курси філософського спрямування у військовому інституті мають забезпечити і розвинути чотири фундаментальні складові вищої освіти: — критичність мислення; — самовизначення особистості через активну громадянську позицію; — культурний кругозір; — опанування загальнотеоретичних засад наукового пізнання.
Ключові слова	Філософія, самопізнання, світогляд, логіка, буття, матерія, пізнання, категорія, логіка, українська філософія, релігія, мораль, категорії етики, естетичні категорії.
Викладач	ФРАДКІНА Наталя Володимирівна Доцент кафедри українознавства, культурології та історії науки. Сторінки та реєстраційні номери: в ORCID:0000-0002-2879-3183 Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?user=NEiU-MkAAAAJ&hl=ru Наукові та навчально-методичні праці за тематикою дисципліни:

	<p>більш ніж 50 праць; Підвищення кваліфікації: Свідоцтво ПК №1104, з 01 листопада до 1 лютого 2024., тема «Основи педагогіки та методи викладання» з курсу «Історія та культура України», КПК ЦОП ХНАДУ; Контактні дані: тел.0632190903, Fradkina1970@ukr.net</p>
<p>Чому дисципліна для мене є важливою/корисною/актуальною?</p>	<p>Сьогодні філософія набула статусу культури мислення сучасної людини, стала необхідним компонентом самовизначення особистості в драматичному й мінливому світі. Саме вона впливає на формування світогляду, життєвих орієнтирів, розвиває вміння адаптуватися до нових інформаційних, технологічних парадигм, є чинником формування внутрішньої свободи особистості. В ідеалі, вивчення філософії (як і будь-якої іншої гуманітарної дисципліни) завжди є самоціллю. Та сучасне суспільство потребує професійно підготовлених військових, які матимуть інтелектуально розвинутий світогляд, відповідний рівень творчого потенціалу, володітимуть здатністю самостійно приймати рішення у предметно-практичній і духовно-теоретичній сферах. Саме такі запити може задовольнити філософія.</p>
<p>Які знання я отримаю?</p>	<p>Ви опануєте понятійно-теоретичний апарат філософських знань (поняття, закони, теорії, метод, методологія та логіка пізнання і діяльності); Ви ознайомитеся з загальними особливостями та основними етапами становлення і розвитку світової філософії та філософської думки в Україні; Ви з'ясуєте предмет, структуру та основні функції філософського знання; Ви зможете використовувати сучасні підходи до вирішення ключових філософських проблем</p>
<p>Які вміння я розвину?</p>	<p>Ви навчитесь кваліфіковано користуватися понятійно-теоретичним апаратом філософії у практичній діяльності; Ви розвинеєте навички застосовувати загальні методи пізнання та діяльності: аналіз-синтез, індукція-дедукція, сходження від конкретного до абстрактного; Ви зможете орієнтуватися у системі зв'язків військових наук і філософії, розуміти їх значення для формування особистості; Ви навчитесь на основі набутого філософського знання синтезувати знання з фахових та гуманітарних дисциплін у цілісне світосприйняття та світорозуміння; Ви зможете застосовувати науковий підхід до розв'язання складних проблем і задач у своїй професійній діяльності.</p>
<p>Що мене очікує?</p>	<p>Ви знайомитеся з основоположними проблемами, структурою та історичними типами світогляду Ви дізнаєтесь що вивчає філософія, яке основне питання філософії. Які має функції та структуру філософія. Ви опануєте питання про співвідношення матеріального та ідеального в устрої світу а також проблему пізнаваності світу. Ви прослідкуєте історію філософської думки в Україні. Ви розвиваєте здатності оцінювати і аналізувати релігієзнавчі концепції, релігійні тексти, критичну літературу, вміння дотримуватись принципів об'єктивності, позаконфесійності та</p>

	<p>толерантності під час висвітлення питань та проблем у сфері релігії; Ви дізнаєтеся про сукупність моральних принципів, норм та військово-етичних категорій, які виражають ставлення офіцера до свого військового обов'язку як обов'язку професійного, а через нього – до обов'язку громадянського.</p> <p>Ви розумієте як важливо зосередити увагу на гуманістичних проблемах етики та естетики в перехідному суспільстві та посприяти розвитку (пробудженню, формуванню і спонуканню) естетичної рефлексії, активної високоінтелектуальної особистості.</p>
Якого результату досягну?	<p>Ви опануєте понятійно-теоретичний апарат філософських знань (поняття, закони, теорії, метод, методологія та логіка пізнання і діяльності);</p> <p>Ви ознайомитеся з загальними особливостями та основними етапами становлення і розвитку світової філософії та філософської думки в Україні;</p> <p>Ви навчитесь орієнтуватися у системі зв'язків військових наук і філософії, розуміти їх значення для формування особистості;</p> <p>Ви розвинеєте здатність оцінювати і аналізувати релігієзнавчі концепції;</p> <p>Ви зосередите увагу на гуманістичних проблемах етики та естетики з глибокою їх рефлексією, яка гідна активної високоінтелектуальної особистості майбутнього офіцера.</p>
Де я зможу застосувати отримані знання та вміння?	<p>Філософія допомагає людині розв'язувати проблеми її буття, сенсу існування, обґрунтовує пріоритетні цінності в житті суспільства, визначає прийнятні шляхи і способи досягнення цих цінностей.</p>
Зміст навчальної дисципліни	<p>Розділ 1. Філософія та логіка. Тема 1. Світогляд і філософія. Лекцій – 2 (2) год. Групове заняття – 2(2) год. Самостійна робота – 1(1) год. Тема 2. Філософія, її предмет, функції та структура Лекцій – 2 (2) год. Групове заняття – 2(2) год. Самостійна робота – 1(1) год. Тема 3. Категорії філософії. Лекцій – 2 (2) год. Групових занять – 4 (4) год. Самостійна робота – 2 (2) год. Тема 4. Філософська думка в Україні. Лекцій – 2 (2) год. Групове заняття – 2(2) год. Самостійна робота – 1(1) год. Контрольна робота 2 год. Розділ 2. Релігієзнавство. Етика та естетика. Тема 5. Сутність і походження релігії. Лекцій – 2 (2) год. Групове заняття – 2(2) год. Самостійна робота – 1(1) год. Тема 6. Світові релігії Лекцій – 2 (2) год. Групових занять – 4 (4) год.</p>

	<p>Самостійна робота – 2 (2) год. Тема 7. Етика як наука, її предмет і значення для діяльності військових кадрів Лекцій – 2 (2) год. Групових занять – 6 (6) год. Самостійна робота – 3(3) год. Залік – 2 год.</p>
<p>Інформаційні джерела</p>	<p>Основна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бліха В.С., Цимбалюк М.М., Гайворонюк Н.В. та ін. Філософія: підручник. Вид. 2-ге перероб і доп. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2021. 440 с. https://cutt.ly/z9qgFEs 2. Буслинський В.А., Скрипка П.І. Основи філософських знань: підручник / за ред. В.А.Буслинського. Львів: «Новий Світ – 2000», 2020. 352 с. https://ns2000.com.ua/wp-content/uploads/2019/10/Osnovyfilosofs-kykh-znan- pdf 3. Конспект лекцій з дисципліни "Етика і естетика" [Електронний ресурс] : для бакалаврів усіх спец. ден. та заоч. форм навчання / О. О. Стояно ; відп. за вип. А. О. Соловей ; Каф. соціології, філософії і права. — Одеса : ОНАХТ, 2019. — Електрон. текст. дані: 4.Плахтій М. П., Сулятицька Т. В. Релігієзнавство: навчальний посібник [Електронний ресурс]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний уні- верситет імені Івана Огієнка, 2023. 168 с 5. Шепетяк О.М., Шепетяк О.Т. Філософія: підручник. Львів, 2020. 784 с. https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/35525/2/O_Shepetiak_Philosophy_I FF.pdf 6. Філософія. 2-ге видання. Базовий підручник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. Губерського Л. Кив: Фоліо, 2020. 624 с 7. Філософія [Електронний ресурс] : навч. посібник / Ю. М. Вільчинський, Л. В. Северин-Мрачковська, О. Б. Гаєвська та ін. — Київ : КНЕУ, 2019. — 368 с. https://shron1.chtyvo.org.ua/Vilchynskiy_Yurii/Filosofii.pdf 8. Харьковщенко Є.А. Релігієзнавство : підручник / Євген Анатолійович Харьковщенко ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка ; ред. Н. В. Казанцева. – Київ : ВПЦ "Київський університет", 2019. – 479с http://catalog.odnb.odessa.ua/opac/index.php?url=/notices/index/424521/default <p>Додаткова:</p> <ol style="list-style-type: none"> 9. Біблія. https://bible-book.org/uk/ 10. Історія Української Православної Церкви [Текст] / Д. Гордієнко, В. Клос, Ю. Мицик, І. Преловська ; Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України. — Харків : Фоліо, 2019. — 244 с. : іл. https://ru.everand.com/book/442892350/%D0%86%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F-%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D1%97-%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE%D1%81%D0%BB%D0%B0%D0%B2%D0%BD%D0%BE%D1%97-%D0%A6%D0%B5%D1%80%D0%BA%D0%B2%D0%B8 проект 11. Коран. https://umma.in.ua/ua/node/1750

	<p>12.Методичні рекомендації для підготовки до семінарських занять з філософії / М.П.Плахтій, Т.В.Сулятицька. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2023. 56 с. https://politkaf.kpnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/metodychni-rekomendatsii-z-filosofii-suliatytska-t.-v.pdf</p> <p>13.Огієнко І. Українська церква: Нариси з історії Української Православної Церкви: У 2 т. http://litopys.org.ua/ohienko/oh.htm</p> <p>14. Основи філософських знань. Підручник. Для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня – молодший спеціаліст. / В.А. Буслинський, П.І. Скрипка. За ред. В.А. Буслинського. Львів: «Новий Світ – 2000», 2020. 352 с. https://ns2000.com.ua/wpcontent/uploads/2019/10/Osnovy-filosofs-kykh-znan-.pdf6.</p> <p>15. Плахтій М.П., Сулятицька Т.В. Історія української філософії та історія логіки: спільні та відмінні персоналії. Людинознавчі студії : збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія «Філософія» / ред. кол. В. Бодак (головний редактор) та ін. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2022. Випуск 44. 332 с. С. 235-247. http://filos.dspu.in.ua/index.php/filos/article/view/157/152</p> <p>16.Плахтій М. П., Сулятицька Т. В. Релігієзнавство: навчальний посібник [Електронний ресурс]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний уні- верситет імені Івана Огієнка, 2023. 168 с</p> <p>17.Протеро С. Вісім релігій, що панують у світі. Чому їхні відмінності мають значення. – 3-е вид. доп. та перероб. – К. : ВООКСНЕФ, 2023. – 463 с https://politkaf.kpnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/04/relihiieznnavstvo.pdf</p> <p>18. Шепетяк О.М. Історія релігії в трьох томах. – Жовква: Місіонер, 2019 р. –Т.1.-496 с., т.2 – 545 с. https://shron1.chtyvo.org.ua/Shepetiak_Oleh/Istoriia_relihii_Tom_3.pdf</p>
<p>“Правила гри”</p>	<p>Механізм реалізації кінцевої мети, досягнення необхідного рівня знань та сформованості вмінь ґрунтується на використанні індивідуального підходу до навчання кожного окремого слухача, мотивованого спонукання слухачів до спроби самостійного розв’язання проблемних питань, які пропонуються викладачем, з використанням на де яких заняттях сучасних інформаційних технологій.</p> <p>Основними видами занять з дисципліни є лекції, групові заняття, семінарські заняття, практичні заняття, та самостійна робота.</p> <p>Лекція (лекція-бесіда) – це основний вид навчальних занять, призначений для надання тим, хто навчається, нових теоретичних знань. Лекція проводиться методом усного викладання нового теоретичного матеріалу в поєднанні з методом демонстрації (показу). Лекція є елементом курсу навчання, який охоплює основний теоретичний матеріал навчальної дисципліни.</p> <p>Групове заняття – це вид навчального заняття, під час якого науково-педагогічний працівник методом усного викладення матеріалу в поєднанні з методом демонстрації (показу) викладає новий навчальний матеріал, шляхом опитування контролює засвоєння слухачами цього матеріалу і сприяє його закріпленню.</p>

	<p>Самостійна робота слухачів є основним засобом засвоєння навчального матеріалу. Вона здійснюється з метою відпрацювання та засвоєння визначеного навчального матеріалу; закріплення та поглиблення знань та практичних умінь та навичок; виконання індивідуальних завдань з навчальної дисципліни; підготовки до майбутніх занять і контрольних заходів; формування у слухачів культури розумової праці, самостійності та ініціативи у пошуку та набутті знань.</p> <p>Контроль знань є складовою частиною навчального процесу і органічно взаємопов'язаний з засвоєнням навчального матеріалу та формуванням професійної майстерності слухачів. При вивченні дисципліни передбачається три види контролю: поточний, семестровий та підсумковий.</p> <p>Поточний контроль проводиться науково-педагогічними працівниками на всіх видах навчальних занять. Основна мета поточного контролю - забезпечення зворотного зв'язку між викладачами - слухачами у процесі навчання, перевірка готовності слухачів до виконання наступних навчальних завдань, а також забезпечення управління їх навчальною мотивацією. Інформація, одержана під час поточного контролю, використовується для коригування методів і способів навчання, а також для самостійної роботи слухачів.</p> <p>Поточний контроль проводиться у формі усного опитування або письмового експрес-контролю (летючки) або тестування за допомогою дистанційної платформи MOODLE, Google форми, під час проведення навчальних занять, оцінювання доповідей (виступів) слухачів на заняттях.</p> <p>Оцінювання успішності слухачів під час поточного контролю здійснюється за чотирибальною шкалою ("відмінно", "дуже добре", "добре", "задовільно", "незадовільно", "неприйнятно").</p> <p>Підсумковий контроль проводиться із закінченням вивчення програми навчальної дисципліни у вигляді заліку і забезпечує оцінювання якості засвоєння слухачами матеріалу навчальної дисципліни. До підсумкового контролю допускаються слухачі у разі відсутності незадовільних оцінок за результатами поточного контролю на заняттях та семестрового контролю.</p> <p>Для проведення підсумкового контролю використовуються тестові завдання або питання. Зміст цих завдань визначається матеріалом навчальних тем, які підлягають перевірці.</p> <p>Оцінювання результатів заліку здійснюється за 100-бальною шкалою, ECTS та національною шкалою, і становить: 90...100 балів (A), за національною шкалою – "відмінно", 80...89 балів (B) - "дуже добре", 65...79 балів (C) - "добре", 55...64 бали (D) – "задовільно", 50...54 бали (E) - "достатньо", 35...49 балів (Fx) – "незадовільно" з можливістю повторного складання, 1...34 бали (F) – "неприйнятно" з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни.</p>
<p><i>Додатково</i></p>	<p>Детальнішу інформацію про навчальну дисципліну "Філософія (філософія, релігієзнавство, логіка, етика та естетика)" наведено в робочій програмі навчальної дисципліни</p>